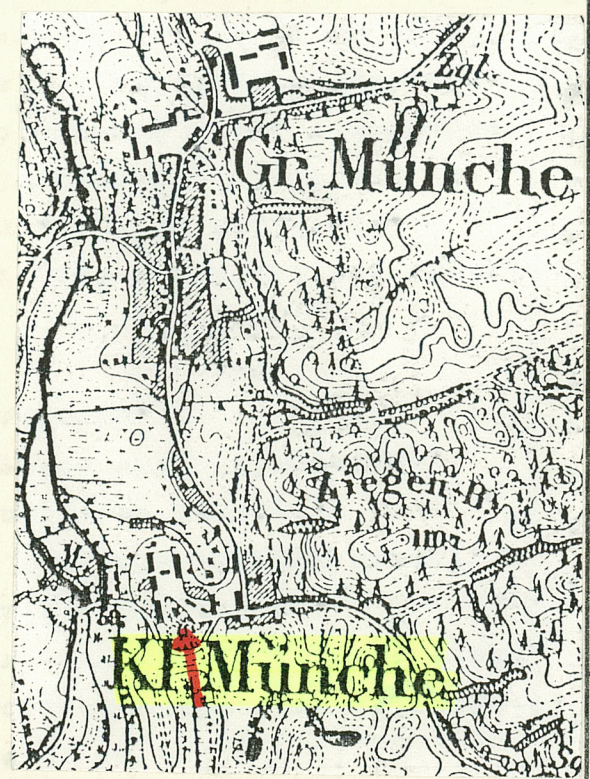
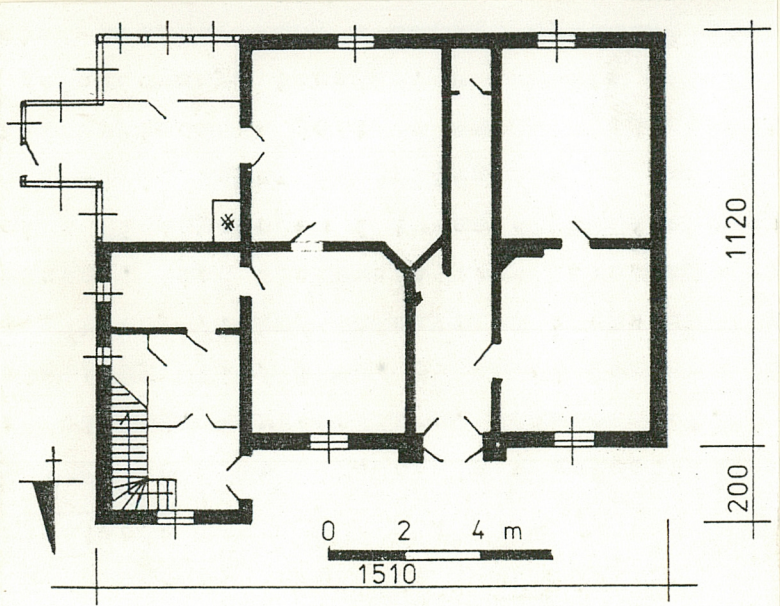

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr ⁹³²⁵ WIELKOPOLSKIE
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----------------------------------

1. Obiekt 1125/3 DOM MIESZKALNY /WILLA/ NR 2	2. Czas powstania pocz. XX w	3. Miejscowość M N I S Z K I
--	--	--

1.

4. Adres Mniszki nr 2 64-421 Kamionna
nr hipoteczny
5. Przynależność administracyjna województwo gorzowskie pow. międzychódzki gmina Międzychód
6. Poprzednie nazwy miejscowości Kl. Münche
7. Przynależność administracyjna przed 1 VI 1975 województwo poznańskie powiat Międzychód
8. Właściciel i jego adres Gospodarstwo Rolne Skarbu Państwa Tuczarnia 73-250 Dobiegniew
9. Użytkownik i jego adres [REDACTED]
10. Rejestr zabytków Nr 555/WL/10 data 16.10.2007

Orientacja

MNISZKI to niewielka osada w sołectwie Mnichy, położona w połud-wschodniej części woj. gorzowskiego, oddalona ok. 9 km na połud-wschód od Międzychodu /siedziby UMIG/ i ok. 55 km od Gorzowa Wlkp. Sąsiednie miejscowości to: od północy /1 km/ Mnichy; od zachodu /2 km/ Gralewo; od wschodu /1 km/ Tuczępy. Wieś ulokowana przy lokalnej drodze, łączącej okoliczne miejscowości z Międzychodem i trasą szybkiego ruchu Gorzów - Poznań; stacja kolejowa w Prusimiu zapewnia połączenie na trasie Międzychód - Rokietnica. Wieś usytuowana jest po wschodniej stronie rzeki Kamionka /dopływ Warty/, w pofałdowanym terenie, w obrębie niewielkiego kompleksu leśnego. Układ przestrzenny w formie krótkiej ulicówki /typowa wieś folwarczna/, rozlokowanej pomiędzy drogą do Mnichów a rzeką Kamionka.

Sytuacja

Ewidencjonowany dom mieszkalny /willa/ usytuowany jest w południowej części osady, w osi założenia folwarcznego, w obrębie tzw. ogrodu willowego. Obiekt zorientowany jest kalenicą do podwórza folwarcznego, ulokowany po północnej stronie drogi wiejskiej, prowadzącej do młyna i dalej w kierunku połud-zachodnim. Budynek posadowiony jest na skraju niewielkiego wzniesienia, oddalony ok. 40 m na południe od dawnego dworu i ok. 150 m na zachód od drogi w kierunku Mnichów. Teren przyległy do budynku /od wschodu i południa/ ogodzony metalową siatką, obsadzony na obrzeżach drzewami liściastymi; ob. plac zabaw dla dzieci. Dojazd do budynku od wschodu, w osi drogi dojazdowej do dworu, w formie alei.

Materiał, technika, konstrukcja

Posadowienie - budynek osadzony na kamiennie-ceglanych ławach fundamentowych

c.d. wkładka nr 1

MNISZKI to XVII-wieczny /%/ folwark dworski, który pierwotnie należał do dominium w Tuczępach. W kon. XVIII w właścicielem folwaru był Wincenty Prusimski - starosta obornicki.

Następnie posiadłość przejęli Unruhowie, którzy - w latach 1809-1812 - wydzierżawili majątek Franciszkowi Xaweremu Alkiewiczowi. W 1837 r posiadłość Unruhów obejmowała - oprócz Mniszek - także Miłostowo i Tuczępy, a pod kon. XIX w folwark Miłostówko.

W 1890, r właścicielem majątku w Mniszkach był Hugo v. Unruh, który przyczynił się do rozbudowy zespołu folwarcznego.

W 1837 r Mniszki liczyły 6 "dymów", zaś w kon. XIX w całe dominium składało się z 30 domów lecz tylko 7 było w miejscowym folwarku.

Pod kon. XIX w majątek obejmował ok. 1.100 ha, działała gorzelnia parowa oraz młyn wodny; łącznie było 368 mk, w tym 74 mk

c.d. wkładka nr 1

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa ^{xxxxxx} zabudowy	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 1.160 m ³ /w tym: ok. 850 m ³ - bud. główny ok. 260 m ³ - skrzydło ws. ok. 50 m ³ - ganek	180 m ² /łącznie z gankiem/	mieszkalne	mieszkalne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja W l. 50/60-tych budynek zaadaptowany na mieszkania /cztery/ dla pracowników miejscowej tuczarni - wprowadzono nowe podziały wnętrza. W l. 70-tych wykonano instalację wod-kan. oraz c.o.; w l. 80-tych wymieniono pokrycie dachowe /papa/ na blachę falistą.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ogólny stan techniczny głównych elementów konstrukcyjnych - dobry. Złuszczone farba elewacyjną, skorodowane elementy stolarki okiennej.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Ewidencjonowany dom mieszkalny to willa ogrodowa, wzniesiona na pocz. XX w przez rodzinę v. Unruh, o całościowo zachowanej /pierwotnej/, rozezionkowanej bryle, z elementami detalu architektonicznego. W sensie architektonicznym obiekt nawiązuje do sąsiedniego budynku dworu, o dużych wartościach kulturowych. Budynek winien być objęty ochroną konserwatorską, z zaleceniem wpisania do rejestru zabytków.	

c.d. wkładka nr 4

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Nr karty 295.

22. Biblioteka

**Die Gemeinden und Gutsbezirke der Provinz Posen,
Berlin 1874 r.**

Gemeindelexikon des Reg. Bez. Posen, Berlin 1912.

**Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, t. XI,
Warszawa 1890 r.**

**J. Zysnarski, Słownik gorzowski, w: "Ziemia Gorzowska"
1991 r.**

**EWID. DENDROLOGICZNO - TECHN. OGRODU WILLOWEGO W MNISZKACH,
H. GRECKI, SZCZECIN 1995**

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

**Mapa topograficzna /Masstischblatt/ wsi Mniszki
/Kl. Münche/, ark. 1852 z 1891 r, ze zbiorów Biblioteki
UMA w Poznaniu, syg. UP 2290 - kserokopia.**

25. Opracował

tekst **mgr W. Witek, 07.1994 r., BSiDK Szczecin**

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

mgr W. Witek, 07.1994 r., BSiDK Szczecin

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

mgr C. Nowakowski, 07.1994 r., BSiDK Szczecin

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

PSOZ w Gorzowie Wlkp.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
04/08/94
ODDZIAŁ SZCZECIŃSKI Wojewódzki Konserwator Zabytków
ul. Jag. Łonczyka 8
66-413 G r. w Wilk. mgr Władysław Chrostowski
tel./fax 236-12, 75-295

27. Załączniki

4 wkładki

1. Miejscowość M N I S Z K I	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DOM MIESZKALNY /WILLA/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) tekst, plan sytuacyjny, fotografie
---------------------------------	--	--

c.d. rubr. nr 12

w Mniszkach.

Ewidencjonowany dom mieszkalny wzniesiony został na pocz. XX w, w okresie rozbudowy /przebudowy/ dworu, o formie zbliżonej do podmiejskich willi. Budynek wzniesiony przez rodzinę v. Unruh, ówczesnych właścicieli Mniszek, pełnił funkcję willi ogrodowej. Jest to budynek murowany, o rozczłonkowanej bryle, 2-kondygnacyjny, z drewnianym ganekiem; obiekt nie wykazuje cech wtórnych - w obrębie formy architektonicznej - za wyjątkiem małego ganku przy ścianie wschodniej.

c.d. rubr. nr 13

cokół ceglany, tynkowany na gładko, o wysokości 30-50 cm nad poziomem gruntu.

Piwnica pod całym budynkiem, dostępna z zewnątrz przy ścianie wschodniej. Ściany i posadzka piwnicy ceglane, strop odcinkowy, ceramiczny, na stalowych belkach, wysokość ok. 210 cm w strzałce. Wewnątrz piwnicy wydzielone komórki dla mieszkańców, ze starymi drzwami płycinowymi. Piwnice doświetlają okna z przyległymi studzienkami. Ściany obwodowe murowane z cegły ceramicznej /wiązaną krzyżową/, pokryte tynkami wapienno-glinianymi, z boniami, o przekroju ok. 45 cm. Ściany ganku słupowo-deskowe, w połowie przeszklone. Ściany wewnętrzne murowane z cegły ceramicznej, tynkowane na gładko oraz malowane farbami kredowymi i emulsyjnymi; występują również ściany deskowo-płycinowe, w formie przepierzenia.

Stropy drewniane, belkowe, wyprawione na gładko, z deskowym pułapem oraz podsufitką na matach trzcinowych. W ganku strop drewniany, z deskowymi wsuwkami, z odsłoniętymi belkami stropowymi, nietynkowany.

Wieżba dachowa: Nad budynkiem głównym o konstrukcji krokwiowo-płatwiowej, z podporami stołcowymi; końce krokwi wsparta zaciosami na płatwiach stopowych, ułożonych na słupkach /160 cm/ ścianki kolankowej. Nad skrzydłem wschodnim /fot. 6/ również o konstrukcji krokwiowo-płatwiowej, z pojedynczą podporą stołcową, z krokwiami osadzonymi na płatwiach stopowych ścianki kolankowej. Daszki nad faclatkami o konstrukcji krokwiowej; nad gankiem również konstrukcja krokwiowa, asymetryczna. W szczytach budynku głównego i skrzydła wschodniego

mgr W. Witek, 07.1994 r.

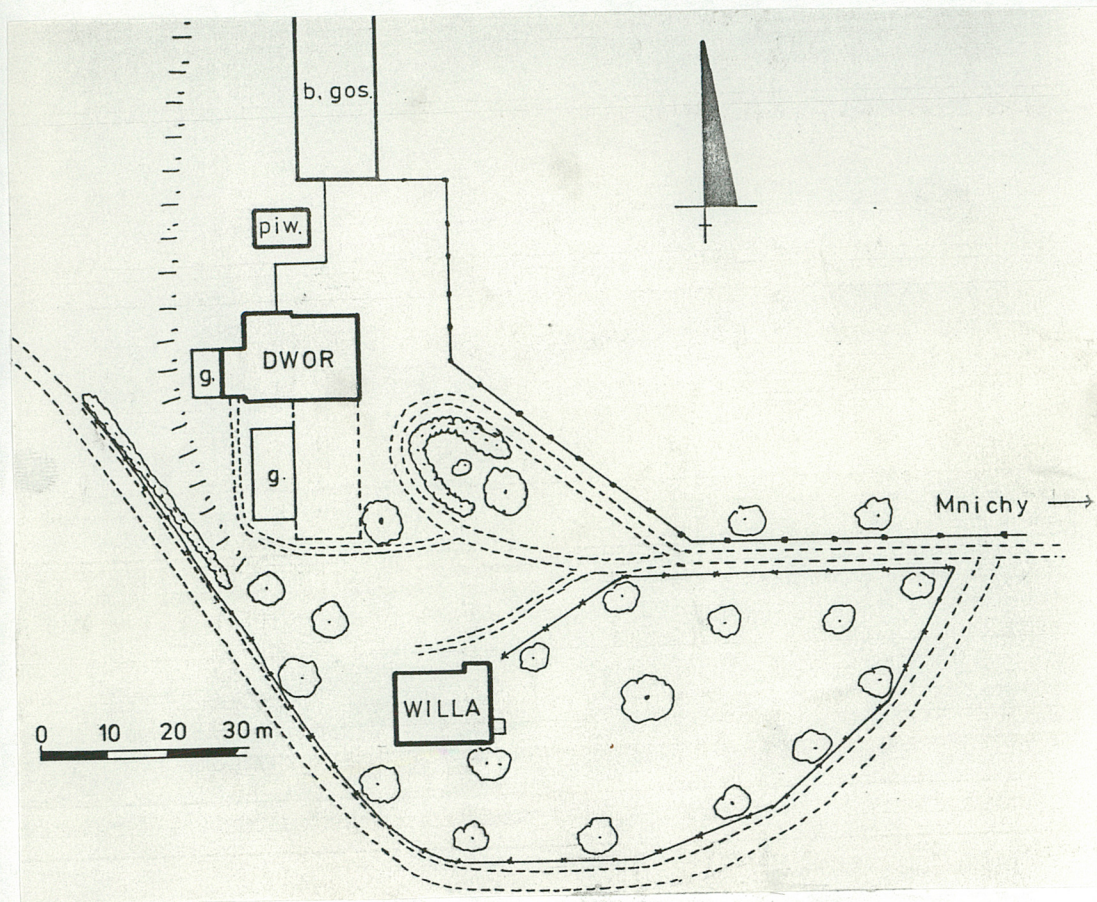
Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

PSOZ w Gorzowie

Miejsce przechowywania negatywów:

c.d. wkładka nr 2

2.

3.

1. Miejscowość M N I S Z K I	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DOM MIESZKALNY /WILLA/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) tekst, fotografie
---------------------------------	--	---

o.d. rubr. nr 13

wyprowadzone płatwie, o ozdobnie profilowanych i sfazowanych końcach, wsparte mieczami i z krężyną między płatwiami pośrednimi a płatwią kalenicową; całość tworzy ok. 100 cm okap.

Pokrycie połaci dachowych stanowi falista blacha aluminiowa; pierwotnie papa.

Podłogi - dominują deskowe z wtórną wykładziną PCW; w przedsionku posadzka z płytek kamionkowych; w ganku posadzka betonowa.

Schody drewniane, policzkowe, zabiegowe, z balustradą tralkową, z profilowaną, łukowato wygiętą poręczówką.

Stolarka okienna - w większości pierwotna. Dominują okna skrzynkowe, 4-skrzydłowe, dzielone żłobkowym ślemieniem, z listwami przylgowymi w formie półkolumnienek; pierwotnie zaopatrzone w drewniane żaluzje, ze skrzynką od strony wnętrza i drewnianymi prowadnicami w obrębie futryny. W szczycie wschodnim występują okna 6-skrzydłowe /piętro/ i dwuskrzydłowe, dwupoziomowe. W obrębie facjatek okna krosnowe, 4-skrzydłowe.

W ganku okna krosnowe, 2-skrzydłowe, z łukowatym /uchylnym/ nadświetlem oraz współczesne okno 2-skrzydłowe, zespolone. Piwnicę doświetlają 2-skrzydłowe okna krosnowe, obudowane ceglanymi studzienkami.

Stolarka drzwiowa: Drzwi frontowe /do budynku głównego/ 2-skrzydłowe, ramowe-płycinowe /o masywnych ramiakach/ z naświetlem i nadświetlem, dzielone ślemieniem, zawieszone na trzpieniowych zawiasach, zaopatrzone w pierwotną, mosiężną klamkę oraz ozdobną listwę przylgową; przed wejściem wtórne drzwi 2-skrzydłowe, ramowo-klepkowe, z naświetlem i nadświetlem. Drzwi do skrzydła wschodniego 2-skrzydłowe, ramowo-żaluzjowe, na trzpieniowych zawiasach, z mosiężną klamką. Drzwi wewnętrzne jedno lub dwuskrzydłowe, płycinowe, pełne, ze żłobkowymi opaskami, zawieszone na trzpieniowych zawiasach.

Rzut

Budynek mieszkalny /willa/ jest obiektem trzyczłonowym, złożonym z budynku głównego o rzucie kwadratu, o boku 1120 cm; skrzydła wschodniego, o kształcie prostokąta, zorientowanego na osi N-S, o wym. 760 x 410 cm oraz ganku o rzucie prostokąta, zorientowanego na osi N-S, o wym. 550 x 380 cm, z przyległym od wschodu współczesny

Wkładkę założył: mgr W. Witek, 07.1994 r.
(imię, nazwisko, data)

c.d. wkładka nr 3

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Gorzowie

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83.

Wzór ODZ 1978 r.

4.

5.

1. Miejscowość M N I S Z K I	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DOM MIESZKALNY /WILLA/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) tekst, fotografie
---------------------------------	--	---

c.d. rubr. nr 13

małym ganeozkiem. Wszystkie trzy części tworzą kształt zbliżony do odwróconej litery "L", są wewnętrznie skomunikowane.

Rozplanowanie wnętrza uległo częściowemu zatarciu, poprzez wydzielenie dwóch mieszkań na parterze.

Budynek główny w układzie dwutraktowym, o jednakowej głębokości traktów, z dwoma mieszkaniami. Skrzydło wschodnie w układzie jednotraktowym, poprzecznym, z wtórnymi podziałkami oraz klatką schodową na II kondygnację. W obrębie ganku /pierwotnego/ znajdują się dwa pomieszczenia - kuchnia oraz łazienka - skomunikowane z pokojami w budynku głównym oraz dwoma pomieszczeniami w skrzydle wschodnim.

Bryła

Ewidencjonowany dom mieszkalny /willa/ składa się z trzech, odrębnych lecz przylegających do siebie brył, o zróżnicowanej formie i niezależnych dachach. Budynek główny o bryle regularnego prostopadłościanu, nakrytego dachem 2-spadowym; wysokość całkowita wynosi ok. 820 cm, stosunek wysokości ścian do wysokości dachu jak 5:3. W obrębie II kondygnacji występują wykusze, nakryte osobnymi daszkami 2-spadowymi, o formie zbliżonej do fałderek. Skrzydło wschodnie o bryle w formie stojącego prostopadłościanu, nakrytego płaskim dachem 2-spadowym; wysokość całkowita wynosi ok. 950 cm, stosunek wysokości ścian do wysokości dachu jak 6:1. Ganek jest obiektem parterowym, nakrytym asymetrycznym dachem jednospadowym.

W sensie formalnym jest to budynek parterowy /w obrębie korpusu/ i II kondygnacyjny /w skrzydle wschodnim/, z użytkowym poddaszem, podwyższonym - w każdej części - o ściankę kolankową, w całości podpiwniczony, o jednakowej wysokości kondygnacji w obu budynkach /parter - ok. 300 cm, piętro - 230 cm/.

Elewacje

Elewacje budynków tworzą - mimo zróżnicowania brył - jednorodną formę architektoniczną, z elementami poziomego i pionowego podziału /rytm otworów okiennych i drzwiowych, gzymsy, fryzy, wykusze/, dekoracją architektoniczną

Wkładkę założył: mgr W. Witek, 07.1994 r.
(imię, nazwisko, data)

c.d. wkładka nr 4

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Gorzowie

6.

1. Miejscowość M N I S Z K I	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DOM MIESZKALNY /WILLA/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) tekst
---------------------------------	--	---

c.d. rubr. nr 13

rzeźbiarską.

Elewacja frontowa budynku głównego 3-osiowa, symetryczna, 2-kondygnacyjna, zaakcentowana centralnie umieszczonym portalem w formie dwóch kolumn jońskich, zwieńczonych trójkątnym frontonem oraz trzech wykuszy, wspartych na ozdobnie opracowanych kroksztynach. Elewacja południowa budynku głównego 2-osiowa, lustrzanie symetryczna, z analogicznymi wykuszami. Ściana szczytowa 2-osiowa w obrębie II kondygnacji, z ozdobnie /snycersko/ opracowanymi elementami więźby dachowej /płatwie i miecze/.

Elewacja szczytowa /północna/ skrzydła wschodniego 1-osiowa, 3-kondygnacyjna, z ozdobnie opracowanymi końcami płatwi i mieczów więźby dachowej. Elewacja wschodnia z arytmicznie rozmieszczonymi otworami okiennymi lecz zaakcentowana detalem rzeźbiarskim /w tynku/, w formie rozet, kartuszy, liści i sznurów.

Faktura elewacji obu budynków zaakcentowana boniowaniem w tynku oraz fryzami międzykondygnacyjnymi o motywie roślinnym. W szczytach dachu umieszczone tzw. pazdury, o ostrosłupowej formie.

Instalacje: elektryczna, odgromowa, wod-kan., c.o., system ogniowy oparty o kominy słupowe z cegły ceramicznej w kuchniach kaflowe trzony.

c.d. rubr. nr 20

Budynek winien być użytkowany zgodnie z obecnym przeznaczeniem, bez wprowadzania zmian w zakresie bryły, formy dachów /z facjatkami i dekoracją snycerską/ oraz architektonicznego ukształtowania elewacji, ze szczególnym uwzględnieniem symetrii podziałów poziomych i pionowych oraz elementami rzeźbiarskimi /portal, fryzy/.

Spis fotografii

1. Dom mieszkalny /willa/ - elewacja frontowa /północna/
2. -:- - widok ogólny od połud-zachodu
3. -:- - widok ogólny od wschodu
4. -:- - widok ogólny od połud-wschodu, z drewnianym gankiem
5. -:- - elewacja południowa
6. -:- - więźba dachowa nad budynkiem głównym

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: